

Marieke Goedegebure

Nu versta ik je

Voor het verbeteren van de uitspraak is het erg prettig om gevarieerd materiaal tot je beschikking te hebben. En gevarieerd is **NU VERSTA IK JE** zeker volgens Marieke Goedegebure! Naspreekoefeningen op woord- en zinsniveau, gestuurde en ongestuurde vraag- en antwoordoefeningen, het zit er allemaal in. Het is daarom fijn dat dit materiaal nu voor het Nederlands is aangepast.

NU VERSTA IK JE was al sinds 2009 op de markt in een Vlaamse editie. Begin dit jaar heeft uitgeverij Acco een Nederlandse versie van het boek en het audiomateriaal uitgebracht, bewerkt door de auteurs Gabri van Sleuwen en Anneloes Spaan.

Zowel het boek als de cd en de website bevatten heel veel verschillende oefeningen voor klanken, op de website komen ook ritme en intonatie, woordaccent en woordbinden aan bod.

Aanpassingen in de Nederlandse editie

De Vlaamse editie is in april 2010 in dit tijdschrift al eerder besproken, door Marian Goossens en Ann Hellemans (Les 164). De redactionele aanpassingen die zij in dat artikel hebben voorgesteld, zijn in de nieuwe Nederlandse editie overgenomen. Daarnaast zijn er in de nieuwe editie wijzigingen doorgevoerd om de teksten Nederlandser te maken. In de oefeningen voor de **eu**-klank is de zin **Stijn Streuvels is een Vlaamse auteur** bijvoorbeeld gewijzigd in: **Maarten Biesheuvel is een Nederlandse auteur**. En **Anja en Sara zaten dagen lang op de bank te babbelen** is **Anja en Sara zaten dagenlang op de bank te praten** geworden.

Die tekstwijzigingen hadden wat mij betreft nog wat verder doorgevoerd mogen worden. De plaatsnamen zijn vaak Belgisch gebleven, terwijl je in plaats van de **bus naar Brus-sel** ook de **bus naar Bussum** zou kunnen nemen.

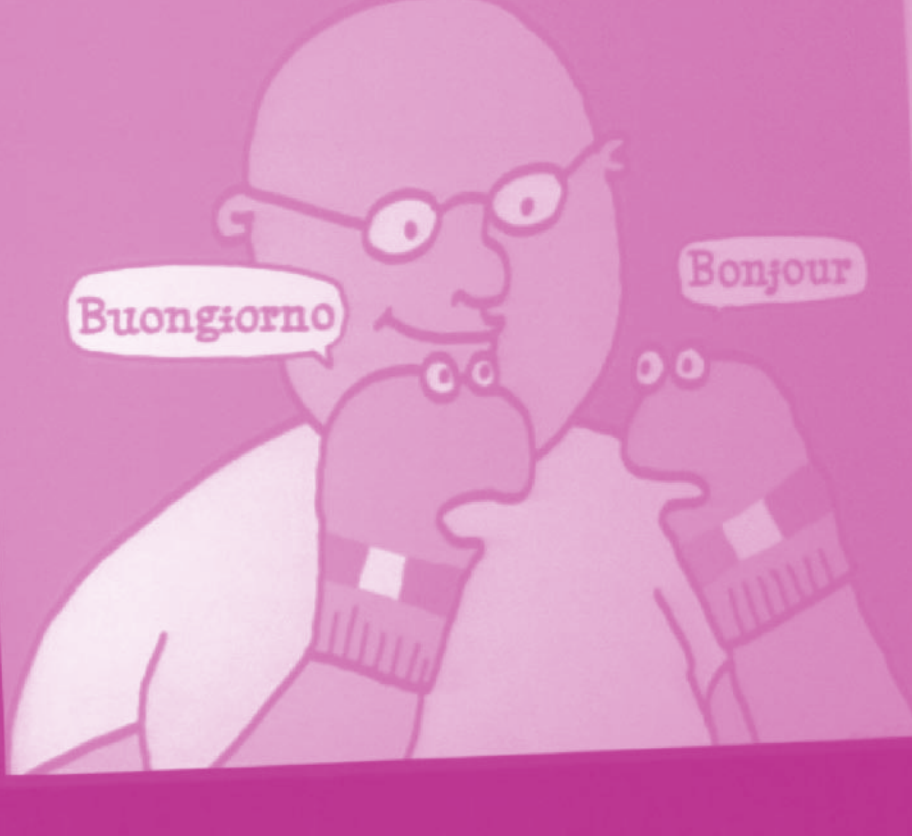
Maar de belangrijkste aanpassing is natuurlijk die van het audiomateriaal, dat opnieuw is ingesproken door een mannelijke en vrouwelijke stemacteur. Zij verschillen onderling wat qua uitspraak – de dame heeft een zachte g, de heer niet – en spreektempo: de heer praat vrij snel, de dame soms juist wat langzaam. Dit laatste is een beetje storend bij het woorden tellen, maar over het algemeen is het audiomateriaal prettig om naar te luisteren.

Doelgroep

Op de achterkant van het boek wordt gemeld dat **NU VERSTA IK JE!** geschikt is voor zowel de beginnende als de gevorderde cursist, en zowel voor zelfstandig gebruik als voor gebruik in de klas.

Achter in het boek is een test opgenomen waarmee de docent kan beoordelen welke klanken de cursist moeilijk vindt. Er wordt aangeraden om de testwoorden (120 stuks) en dertig zinnen te laten inspreken en achteraf te beoordelen. Op zichzelf is dit een goede methode, maar ik denk dat dit voor de meeste docenten qua tijd niet haalbaar is. Bovendien vereist het beoordelen van de uitspraak specifieke luistervaardigheid van de docent. En het mag duidelijk zijn dat een anderstalige die de Nederlandse uitspraakverschillen precies kent en hoort, het boek niet meer nodig heeft.

Doordat er nauwelijks uitleg wordt gegeven over prosodie en klanken, vraagt dit boek bovendien behoorlijk

wat voorkennis op dit gebied. Wanneer deze kennis ontbreekt, kan nog steeds met de methode worden gewerkt, maar aangezien feedback essentieel is voor het verbeteren van de uitspraak, heeft oefenen zonder gerichte aanwijzingen weinig zin. Dit zal het zelfstandig gebruik van deze methode door anderstalige cursisten minder effectief maken.

Boek en cd

Het boek is opgebouwd uit 27 hoofdstukken die verschillen tussen twee of drie klanken (klinkers of medeklinkers) behandelen. Elk hoofdstukje bevat luisteroefeningen op woord- en zinsniveau; nasprekeoefeningen in de vorm van riedels en dialogen, en open oefeningen zoals het maken van zinnen op basis van pictogrammen en vraag/antwoord. Bij elke klank is een referentiewoord gekozen, waarvan de afbeelding ook apart te downloaden is.

Sommige van de gekozen klankverschillen, zoals **s/z** en **f/v**, zijn zo klein, dat ze geen bijdrage zullen leveren aan de verstaanbaarheid van een anderstalige. Gelukkig wordt er in dit hoofdstuk ook aandacht besteed aan assimilatie: de invloed van de ene klank op de andere zoals bijvoorbeeld in **Dat zal wel!** dat wordt uitgesproken als [dat sal wel]. Dit wordt zo nodig met fonetisch schrift aangegeven, dat voor in het boek wordt toegelicht. Daar staat ook een klinkerdriehoek. Helaas zijn daarin de **u** en de **eu** verkeerd geplaatst, de **eu** zou naast de **ee** moeten staan.

De aanwijzingen voor het vormen van de klinkers die per hoofdstuk worden gegeven zijn erg technisch en waarschijnlijk ook voor een moedertaalspreker lastig op te volgen. Het is jammer dat hiervoor op de website geen filmpjes zijn gebruikt.

De cd bevat de audio van alle klankoefeningen in het boek. De riedels zijn prettig ingesproken met een leuke beat eronder.

Website

De website werkt soms wat traag, maar als de juiste oefening eenmaal geselecteerd is, gaat het prima. Het kader voor opnemen en terugspelen is duidelijk vormgegeven en werkt zonder problemen.

Een groot gedeelte van de klankoefeningen uit het boek is op de website terug te vinden. Daarnaast is er ook een apart gedeelte met oefeningen voor ritme en intonatie, woordaccent, zinsaccent en -intonatie, emotie en het verbinden van woorden.

Helaas zijn de hoofdstukken in het boek een stuk beter uitgewerkt dan de onderdelen op de site. Zo bestaat het onderdeel **Woordbinden** alleen uit het tellen van woorden, terwijl hier juist de riedels gebruikt zouden kunnen worden om de eigen spraak op te nemen en te vergelijken met het voorbeeld.

Ook het onderdeel **Woordaccent** bevat alleen luisteroefeningen, waarbij er bovendien vanuit gegaan wordt, dat de cursist weet wat een syllabe (lettergreep) is.

De onderdelen **Zinsaccent** en **Intonatie** en **Emotie** zijn het beste uitgewerkt, met zowel receptieve als productieve oefeningen.

Het onderdeel **Ritme en intonatie** bestaat uit veel verschillende oefeningen uit het boek, waarbij soms onduidelijk is waarom in dit onderdeel voor deze oefeningen is gekozen. Bij de eerste vraag/antwoord-oefeningen bijvoorbeeld moet de cursist luisteren en zowel de vraag als het passende antwoord kiezen. De vragen verschillen alleen in werkwoordtijd: **blijven/bleven; kijken/keken**. Hierdoor is dit meer een luisteroefening voor **ij/ee** dan een oefening in ritme of intonatie.

Samengevat

De Nederlandse editie van **NU VERSTA IK JE!** is een mooi en zeer compleet overzicht van de klanken van het Nederlands. Het heeft een bijbehorende cd en een website met oefeningen voor klanken en prosodie. Het materiaal kan een goede aanvulling zijn in de les. Cursisten kunnen de uitspraak van lastige klanken met elkaar oefenen of prosodie-oefeningen op de website doen.

Qua inhoud hinkt **NU VERSTA IK JE!** op twee gedachten: prosodie wordt in het voorwoord genoemd als heel belangrijk voor de verstaanbaarheid, maar het materiaal focust vooral op klankverschillen.

De methode vraagt veel fonologisch inzicht van zowel de docent als de anderstalige. Hierdoor, en omdat gerichte feedback bij het leren van de uitspraak noodzakelijk is, is het minder geschikt voor zelfstudie.

Marieke Goedegebure

De auteur is logopedist en linguïst en eigenaar van NT2Sprak in Leiden.

*Correspondentie: info@nt2spraak.nl
Website: www.nt2spraak.nl*

Gabri van Sleeuwen, Anneloes
Span, **NU VERSTA IK JE!** Uitgeverij
Acco.
ISBN: 9789033493171.